

„Kihívások és válaszok – A levéltár múltja, jelene, jövője”

Nosztalgikus pillanatképek

– Egy levéltáros szemével szubjektíven

A Görögkatolikus Püspöki Levéltárban 2008 áprilisától dolgoztam, ma a Nyíregyházi Egyházmegye levéltárosa vagyok. Munkám kezdetén felvettem a kapcsolatot az akkor még Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárral, ahol az igazgató (Kujbusné Mecsei Évike), valamint a levéltáros-kollégák is szeretettel fogadtak, és fogadnak. Évről évre meghívást kaptam és kapok jelenleg is minden egyes rendezvényükre, illetve a levéltári napokra.

Számomra a legemlékezetesebb a 20. Szabolcs-szatmár-beregi Nemzetközi Levéltári Napok rendezvénye volt (Nyíregyháza–Ungvár, 2013. szeptember 26–27.) Témája, illetve mottója: *„Matrikulakutatás határon innen és túl”*. Ennek a levéltári napnak az apropójából minden egyházi levéltáros kolléga elmondhatta tapasztalatait a saját intézményére, felekezetére vonatkozóan az anyakönyvek kutatásával kapcsolatosan. A Görögkatolikus Püspöki Levéltár vezetője – Nyirán János – készített beszámolót *„Sokszínűség a görögkatolikus anyakönyvekben”* címmel. Ismertem a beszámoló anyagát, és kíváncsian vártam a konklúziót, hiszen az előtte felszólaló református levéltár-igazgató időhatárokat, nyelvi határokat húzva építette fel az előadását. A 18–19. századi görögkatolikus levéltár anyakönyveiben, irataiban sem nyelvi, sem időhatárt húzni nem lehet. Magyar, latin, egyházi szláv, román nyelvű bejegyzésekkel találkozhatunk, s ezek nem kötődnek semmilyen időbeli határhoz vagy nyelvtörvényhez, csupán a parókus műveltségével, tudásával mutatnak összefüggést.

A 20. levéltári napok második napján Ungvárra látogattunk. A köszöntések és az előadások mellett további tartalmas program várt bennünket. A Kárpátaljai Állami Levéltárban bepillantottunk az egyházi és állami anyakönyvek gazdag gyűjteményébe, valamint érdekes, régi könyveket is szemügyre vehettünk. Ungvár nevezetességei közül bejártuk és megcsodáltuk az ungvári várat, ami számomra, görögkatolikus levéltáros számára különösen kedves élmény volt, hiszen a vár, a város története ezernyi szállal kötődik a görögkatolikussághoz, így egyházunk múltja, a történelmi sajátosságok a szemünk előtt elevenedtek meg. A székesegyház is szeretttük volna megnézni, de szeptember 14-én, a Szent Kereszt felmagasztalása ünnepén tartották és tartják a bizánci hagyomány szerint a búcsúünnepséget, így épp

egy körmenetbe csöppentünk (a napok eltérése a Julián-naptár és a Gergely-naptár különbözőségéből adódik).

Több év távlatából visszatekintve is nagyon kedves pillanatokat tudok felidézni. Szeretettel köszönöm a megyei levéltár dolgozóinak.

Ujteleki Zsuzsanna